

CONFEDERACIÓN DE EMPRESARIOS DE GALICIA

GABINETE
TÉCNICO DE
Igualdade

Desmontando estereotipos de xénero

CONFEDERACION
DE EMPRESARIOS
DE LA CORUÑA

cel

Confederación de
Empresarios de Lugo

CEO

Confederación
empresarial de
Ourense

CONFEDERACION DE EMPRESARIOS DE PONTEVEDRA

Co financiamento de:

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
PROMOCIÓN DO
EMPREGO E IGUALDADE

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ECONOMÍA SOCIAL

SERVICIO PÚBLICO
DE EMPLEO
ESTATAL
SEPE

Desmontando estereotipos de xénero

Neste artigo convidamos a que todo o mundo (homes e mulleres) “verifique” se está libre de estereotipos de xénero no ámbito laboral.

Adiantámosvos, como pista, que ninguén é inmune.

Antes de entrar en materia, lembremos o significado de conceptos básicos relacionados co tema que imos tratar:

- **Estereotipo:** *Idea ou expresión que por ser moi utilizada é totalmente convencional e carece de orixinalidade e de significación.*
- **Clixé:** *Idea ou expresión que por ser demasiado utilizada xa carece de significación.*

Un estereotipo ou un clixé é, entón, un pensamento cun formato “predefinido”. En moitas ocasións resúltannos moi cómodos, porque “afórranos” reflexionar, pensar, e, ante determinada situación, actívase de forma automática o patrón de pensamento rápido, que se impón sobre posibles verdades que quedarán ocultas.

- **Estereotipos de xénero:**

Calidades, ideas e expectativas que a sociedade atribúe a homes e mulleres. Falamos de representacións simbólicas do que unhas e outros deberían ser e sentir.

Ao asignarnos unha ou outra representación, reafírmase un modelo de masculinidade e outro de feminidade (excluíntes entre si), con roles e características moi diferenciadas:

	Estereotipo de feminidade	Estereotipo de masculinidade
Roles	<ul style="list-style-type: none"> • Maternidade • Coidado e labores do fogar • Coidado de persoas (maiores, menores, dependentes..) 	<ul style="list-style-type: none"> • Provedor de bens e servizos • Tomar as decisións importantes
Características	Ser débiles, dependentes, adaptables, sensibles, cariñosas, intuitivas, amables, sentimentais, xenerosas, submisas, sacrificadas...	Ser fortes, independentes, competitivos, racionais, valentes, dominantes...

No cadro vese de forma clara como, a nivel social, fóronlle asignados dous espazos ben diferenciados:

- Para elas o espazo privado (traballos de crianza, coidados, fogar...).

- Para eles o espazo público (postos de responsabilidade a nivel económico, político...onde se toman as decisións importantes).

En resumo, os estereotipos de xénero son ideas preconcebidas, pensamentos prefabricados polas que se relaciona ás persoas con determinadas características e funcións dependendo de se son mulleres ou homes.

Danse en todos os ámbitos, pero centrándonos no laboral:

- Poden limitar de forma importante o desenvolvemento de habilidades e talentos.
- Impiden innovar, e, por tanto, transformar.

Tendo en conta o anterior, podemos concluír que non son inofensivos, e, por tanto, é moi importante ser consciente de se estamos a funcionar con estereotipos que limiten posibles novas deducións ou conexións.

E, canto maior é o nivel de dirección que ocupa unha persoa nunha empresa, máis importante será.

Imos desmontar algúns dos estereotipos de xénero máis comúns en contextos laborais (baseados en crenzas estereotipadas):

1. Estereotipo: *Os varóns son mellores en economía, matemáticas, manexo de datos, tecnoloxía...*

Trazos que se adoitan “asignar” a profesionais destas disciplinas: enxeño, intelixencia, independencia, mente aberta, paciencia...

- Conclusións para eles: máis intelixentes, máis cultos, mellor informados, e con discursos sólidos e de gran valor engadido.
- Conclusións para elas: discurso menos fundamentado, menos sólido...con menos valor.

A realidade:

- Aínda que os homes accederon antes a estudos superiores e chegaron antes a estes campos do coñecemento, a día de hoxe xa temos pioneiras e grandes expertas nestas áreas.
- A sociedade, durante séculos, “educaba” ás mulleres para non mostrar o seu coñecemento e intelixencia en público (e penalizáballes o facelo).
- Partindo do estereotipo, nestas disciplinas adóitase consultar a expertos (varóns).

Prexuízo se non se desmonta:

As organizacións con este estereotipo nos seus cadros de persoal están desaproveitado o coñecemento das expertas, o talento de parte do seu persoal, e, polo tanto, perdendo oportunidades innovadoras e competitivas.

2. Estereotipo: <i>Para homes o seu traballo é o primeiro.</i>

- Conclusións para eles: máis implicados, máis documentados, máis preparados para o posto e para a toma de decisións, menor absentismo...
- Conclusións para elas (que, en teoría antepoñen a súa vida persoal á profesional): menos implicadas, menor autoconfianza profesional, peor documentadas, menos preparación para ascensos e toma de decisións, maior absentismo...

A realidade:

- Os estudos e estatísticas falan: non hai maior absentismo feminino que masculino.
- Socialmente, séguese considerando que é a muller a que “*debe*” conciliar (a responsabilidade de coidados e labores domésticas son “*femininas*”).
- As profesionais non teñen nin menor autoconfianza nin preparación, pero segue habendo “*tópicos*” da imaxe que debe dar unha muller en público (forma de vestirse, de falar...).
- A educación do colectivo feminino desde idades temperás inclúe un estilo de comunicación discreto. Pero iso non significa inseguridade, significa transmitir modestia.

Prexuízo se non se desmonta:

Non se potenciará un estilo de liderado “*de empresa*”, independentemente de quen ocupe os postos de dirección, e as mulleres seguirán tendo un “*teito de cristal*” que non está relacionado coa súa preparación e as súas capacidades, polo que as organizacións terán moi difícil aproveitar e potenciar o talento do seu persoal.

3. Estereotipo: <i>É natural que os homes falen dos seus éxitos profesionais, polo seu traballo e a responsabilidade que conleva, e inspiran “máis confianza”.</i>

- Conclusións para eles: Mellores líderes, máis asertivos, máis serios, máis responsables a nivel profesional.
- Conclusións para elas: Agradables e atentas, pero menos contundentes e convincentes (inspiran menos confianza). Se teñen un estilo asertivo e contundente, adóitase tachalas de dominantes e mandonas, de “*agresivas*”. E

se mencionan os seus éxitos profesionais, de arrogantes, soberbias e/ou presuntuosas.

A realidade:

Segue pendente o cambio social do que “se espera” de mulleres e homes:

- Elas amables, pouco competitivas e con pouca ambición profesional. Acomódanse.
- Eles firmes, seguros, con autoridade, con “gañas de crecer”...

Prexuízo se non se desmonta:

Non será posible combinar distintos estilos, o que favorecería aproveitar o talento de todo o persoal, e de conseguir un ambiente de traballo máis participativo, o que redundaría nunha maior produtividade.

4. Estereotipo: *Os homes teñen máis autoridade e maior capacidade para liderar equipos e proxectos.*

- Conclusións para eles: Máis solventes, cun discurso máis claro, máis franco e con máis fundamento.
- Conclusións para elas: Menos solventes, menos claras e cun discurso máis forzado. Non din o que pensan, e iso tradúcese en que percíbense con menor capacidade de liderado e falta de autoridade.

A realidade:

- Partimos dunha cultura na que se socializa aos homes, dende os seus primeiros anos, para que traballen a súa autoconfianza, para “*facerse escoitar*”, e ás nenas para ser “*apoio*”, sen confrontar, usando a persuasión.
- As cifras falan: está demostrado que a presenza da muller en postos de liderado e xestión de equipos supón un impacto positivo nas organizacións: mellora a creatividade, a innovación e a imaxe corporativa, promove a captación e retención do talento, fai repuntar en todas as persoas da empresa habilidades interpersoais como a empatía e a orientación cara ás persoas (claves para o liderado, e que tradicionalmente se asocian a perfís femininos), etc.

Prexuízo se non se desmonta:

Desaproveitar as múltiples vantaxes que ofrece a presenza de mulleres en postos de dirección e liderado, o que repercute de forma directa na competitividade e produtividade das organizacións, e, por tanto, nos beneficios.

Empezabamos o artigo convidando aos/as lectores/as a comprobar se estaba libres de estereotipos no ámbito do traballo.

Seguramente moitas persoas pensasen, ao empezar a ler, que non se deixaban levar por eles.

E agora?

Podes seguir afirmando que non che aferras a clixés que condicionan a túa forma de pensar e de comportarte?

Identificaste con algunha das crezas estereotipadas mencionadas?

Tes máis exemplos que podamos usar para axudar a desmontalas?

Participa.

Todas as achegas enriquecen.

E niso estamos...